

Bartimej

(spracované podľa katechézy Pápeža Leva XIV. z 11.VI.2025)

Bartimej je biblická postava, ktorá nám pripomína, že nikdy nemáme prestať dúfať. Ani vtedy, keď sa cítime stratení. Svojím postojom nás Bartimej pozýva položiť pred Kristovo Srdce to, čo nás najviac bolí, čo je v nás najkrehkejšie, to, kde sa cítime zablokovaní.

V stretnutí Bartimeja s Ježišom je prítomných niekoľko symbolov:

Ježiš v Jerichu začína cestu do Jeruzalema. Jericho je hlboko pod úrovňou mora, kým Jeruzalem je na vysokých vrchoch. Akoby vystupuje spomedzi hlbín podsvetia do nebeskej slávy. Zostúpil, aby v každom z nás zachránil a pozdvihol padnutého Adama.

Bartimej znamená „Timejov syn“. Takto je predstavený základným vzťahom; a predsa je dramaticky sám. Toto meno môžeme preložiť aj ako „syn cti“ či „obdivuhodný syn“. Situácia, v ktorej sa Bartimej nachádza je presným opakom. V hebrejskej tradícii meno oznamuje misiu človeka – takto je naznačené, že Bartimej nie je schopný žiť to, k čomu je povoláný.

Na rozdiel od zástupu, ktorý kráča s Ježišom, je Bartimej statický. Sedí pri ceste, potrebuje teda niekoho, kto by ho postavil na nohy a pomohol mu znovu začať kráčať.

Bartimej nás učí siahnuť na rezervy, ktoré ešte máme. Je žobrák, ale vie prosiť. Je slepý, ale vie kričať. Ak po niečom naozaj túžiš, spraviš všetko, aby si to dosiahol. Aj keby ťa ostatní okrikovali, ponížovali a radili, aby si to vzdal. Ak po niečom naozaj túžiš, neprestávaj kričať!

Bartimejov výkrik: „*Ježišu, syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou!*“ sa stal vo východnej tradícii základom modlitby, ktorú sa modlíme dodnes: „Pane Ježišu Kriste, Syn Boží, zmiluj sa nado mnou hriešnym.“

Slepý Bartimej vidí viac, ako celý zástup, ktorý kráča s Ježišom. Keď ho Ježiš počuje kričať, zastane a dá ho zavolať, pretože neexistuje výkrik, ktorý by Boh nepočul. Je zvláštne, že Ježiš nejde za Bartimejom, ale dá si ho zavolať. Nie je to výsmech, ale povzbudenie vstať. Ježiš dôveruje Bartimejovej schopnosti kráčať. Ten človek sa vie postaviť na nohy, vie vstať zo svojej smrtonosnej situácie. Na to však musí odhodiť svoj plášť.

Plášť je pre žobráka to jediné, čo má. Je to jeho istota, jeho domov, ochrana, ktorá ho bráni. Aj Mojžišov zákon chránil plášť žobráka – ak ho dal do zálohu, veriteľ mu ho musel vrátiť. A predsa: to, čo nás častokrát blokuje, sú naše zdanlivé istoty, to, čo sme si vzali, aby sme sa chránili a čo sa, naopak, stalo prekážkou nášho putovania. Aby sa Bartimej dostal k Ježišovi a nechal sa uzdraviť, musel sa pred ním postaviť v celej svojej zraniteľnosti. Toto je krok nevyhnutný pre akékoľvek uzdravenie.

Otázka, ktorú Ježiš dáva Bartimejovi sa zdá zvláštna: „*Čo chceš, aby som ti urobil?*“ V skutočnosti nie je samozrejmé, že sa chceme nechať uzdraviť z našich chorôb. Niekedy chceme zostať statickí, aby sme nemuseli na seba vziať zodpovednosť. Bartimejova odpoveď je hlboká: sloveso *anablepein*, ktoré používa, môže znamenať „znovu vidieť“, ale možno ho preložiť aj ako „pozdvihnúť zrak“. Bartimej nechce len znovu vidieť, chce znovu nájsť aj svoju dôstojnosť. Aby sme dokázali hľadiť hore, potrebujeme zdvihnúť hlavu – napriek tomu, že sme možno boli tak ponížení, že už nevidíme nebo. Potrebujeme znovu objaviť našu hodnotu.

To, čo uzdravuje Bartimeja a každého z nás, je viera. Ježiš uzdravuje, aby nám daroval slobodu. Nepozýva Bartimeja, aby ho nasledoval, ale povie mu, aby išiel, aby začal znovu kráčať. Stať evanjelia končí tým, že Bartimej sa slobodne rozhodol nasledovať toho, ktorý je Cesta.

Položme pred Pána naše choroby a boleti, pre ktoré sa cítime stratení a bez východiska. Prosme s dôverou Pána, aby počul náš výkrik a uzdravil nás.